

Anayasa Mahkemesine Başvuru Süresi Ne Zaman Başlar?

Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru süresinin son derece kısa olması nedeniyle pek çok kişi süresinde başvuru yapamamaktadır. Bu bilgi notu, potansiyel başvuru sahiplerine süre koşulu konusunda yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır. Kolay anlaşılabilirliği amacıyla kısa ve öz bir şekilde kaleme alınmıştır.

A. Başvuru Süresinin Başlangıcı

Nihai (son) kararının (ör. Yargıtay onama kararının) **tebliği ya da öğrenilmesinden** itibaren **30 gün içerisinde** Anayasa Mahkemesi'ne (AYM) başvurulması gerekir.

Öğrenmenin resmi tebligattan daha önce gerçekleştiği durumlarda, sürenin başlangıcı olarak bu tarih, yani **öğrenme tarihi**, esas alınır.

AYM, UYAP evrak işlem kütüğü üzerinde re'sen inceleme yaparak **UYAP sisteminden kararın açıldığı tarihte öğrenmenin gerçekleştiğini** kabul etmektedir.

Tebliğat ve öğrenme açısından **başvurucu (ör. sanık) ya da yasal temsilcisi (ör. avukat) arasında bir fark bulunmamaktadır**. Başka bir ifadeyle, ikisinden birisinin öğrenmesiyle ya da herhangi birine tebligat yapılmasıyla başvuru süresi başlar. Örneğin, cezaevinde bulunan hükümlüye müddetnamenin tebliği ile, yasal temsilci henüz karardan haberdar olmasa bile, süre başlamaktadır.

1. Resmi (Klasik) Tebligat Yapılması Halinde

30 günlük başvuru süresi, **resmi tebligatın yapıldığı günün bitiminde** (ertesi gün) başlar.

2. Tebligat Yapılmadığı Durumlarda

Nihai kararın tebliğ edilmediği durumlarda, kararın ilk derece mahkemesine ulaşmasından itibaren en geç **üç ay içinde** öğrenildiği kabul edilir. 30 günlük başvuru süresi, bu üç aylık sürenin sona ermesinden itibaren başlar. Dolayısıyla başvuru süresi, **3 ay + 30 gün** olarak hesaplanır.¹

¹ AİHM, 31 Ağustos 2021 tarihinde açıkladığı Üçdağ/Türkiye (Başvuru no. 23314/19) kararında, başvuru süresinin, başvuru sahibinin nihai kararı gerçekten öğrenebileceği andan itibaren işlemeye başlaması gerektiğini belirtmiştir. AYM'nin "dava özelinde (6. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nden kararın tebliğ edilmesini istemesi ancak bu talebin yerine getirilmemesi)" başvuru süresini (3 ay + 30 gün) aşırı şekilci ve katı yorumladığı sonucuna ulaşmıştır. Bu nedenle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

AYM'nin söz konusu yaklaşımının AİHM'in Üçdağ/Türkiye kararı çerçevesinde değerlendirilmesi için bkz. Hakan Kaplankaya <https://tr.euronews.com/2021/11/08/aym-nin-sure-as-m-kararlar-na-kars-ne-yap-labilir-bireysel-basvuru-yolu-etkinligini-yitiri> ve Okan Taşdelen https://www.patreon.com/posts/aymnin-uyaptan-62415055?utm_medium=social&utm_source=twitter&utm_campaign=postshare

3. Elektronik Tebligat Yapılması Halinde

Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır. Ancak, AYM başvurusu açısından süre, **elektronik tebligatın açıldığı** tarihte, **yani öğrenme tarihinde** başlar.

B. Başvuru Sürenin Bitimi

30 günlük süre, **resmî tatillerde ya da adli tatilde de işlemeye devam eder**. Ancak, son günün hafta sonuna ya da resmî tatile denk gelmesi durumunda başvuru süresi, **sonraki iş gününde** sona erer.

Başvuru, doğrudan AYM'ye yapılabileceği gibi ceza infaz kurumları, yurt dışı temsilcilikleri veya adliyeler aracılığıyla da yapılabilir. Bu mercilere başvuru yapılması halinde, **başvuru formu ve eklerinin** mahkemeye ulaştığı tarih değil, **teslim edildikleri tarih**, başvuru tarihi olarak kabul edilir.

Bu yazı, 18 Şubat 2022 tarihinde [blogspot](https://www.blogspot.com) hesabında yayımlanmıştır.